

eul_wid: kzk-ab

Βῶλος ὁ Μενδήσιος · Bolus of Mendes

On Sympathies and Antipathies

Περὶ συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν

Period: Ἑλληνιστική Hellenistic

Dialect: Κοινή Koine (frg)

Domain: Ἱατρική Medicine

Format: Πραγματεία Treatise

Δημοκρίτου περὶ συμπαθειῶν καὶ ἀντιπαθειῶν. Ἐναγχος ἐμόχθεον ἐρευνήσας τῆς φύσεως τὸ δῶρον καὶ τὴν ἐπισκοτισμένην ἀναπτύξας τηλαυγέσι τεκμηρίοισι· βιωφελῇ πεῖραν ἔχων τε σημεῖον ἐμάς τε δυνάμεις δύναμιν ἀκάματον, ψυχὴν, δυσπαρισώτους καὶ δυσκωλύτους ἐπίγνωνσιν, ἐγκυρήσας πρήγμασι πρὸς τὴν τῶν πέλας ὠφελίην καρπὸν ἀποδέδειγμαι πρὸς τὴν τῆς πολυμαθίης ἀποχὴν.

^{prol} Ἡ τε γῆ, παμμήτωρ οὔσα, ποικίλων ἀνεθρέψατο καρπῶν ἔρνος, εἴτ' ἀπεθησαύρισε μόσχων ἀνέρξασα βολὴν εἴτε ἡσύχιον γῆς διδάξασα, μέλεσι μὲν ἀπεῖσα φθιτὴν. Ὀκόσον ἢ γῆ ὧν ἐστὶ συγγεννήσασα ἢ λίμναις συγκαταπῆξασα ἐν ψύχεσιν, ὀκόσον τε ἐν ἀλίῃσι ἔχευθε τὰ βυθοῦ, ταῦτα εἰς ἐμὴν ἔμολε πειρίην, ἄγνωστα μὲν εἰς γνῶσιν καὶ πολυπειρίην, ἀγαθὰ δὲ εἰς ὠφελίην, πάσης ἀπεσκοτισμένα φλυαριῶν ὑποψίας. Ἵνα δὲ φυτεύσω ταῖς σαῖς ἀκοαῖς, κράτιστε καὶ μέγιστε αὐτοκράτορ, ἃ δίχα πάσης κηλίδος ἀναγέγραπται, ἐξέταζε τὸν νόον τῆς φύσεως καὶ τὴν κατάλληλον αὐτέης δύναμιν, ὀκόσοις τε ἐσπαργάνωται ἐπαρκέσι λόγοισιν, ὀκόσα τε, τὰ πρὸς ἄλληλα κέκτηται συγγένειαν, γεγεννημένα ὁμοστικῆα ἀδιάπταιστον ἔχει τὴν τῆς ἐνεργείας δύναμιν, ὀκόσα τε κατὰ ἀντιπάθειαν καὶ κατὰ ἀπὸρροίαν συμπαθεῖ ἢ ἀντιπαθεῖ καὶ ὀκόσα ἀναιτιολογήτως ἐπιτετήδευται τοῖς ἐμφύχοις, ποίαις τε ἕκαστον ἐμπειρίας καὶ τέχναις, τῷ φθόνῳ φερόμενον, τῇ πρὸς ἀνθρώπους ἐπιβουλίᾳ, τῇ πρὸς ἀλλήλους δειλίᾳ, ἀντίτονον ἐματαιοποίησεν ὁρμὴν. Κάστορες μὲν διωκόμενοι ὑπὸ ἀφθόρου γυναικὸς τοὺς διδύμους ἀπεθέρισαν. ^[15]

² Ἀετὸς δὲ ἀπὸ νοσσητῆς ἐγκύμονα λίθον πρὸς ὄρθριον ἔρριψεν, ἀντίψυχον νοσσίων προθέμενος τὸν λίθον. Προγινώσκοντες μύρμηκες ἔφοδον ὄμβρων τὰς ἰδίας ἀποκλείουσι μάνδρας.

⁴ Ἐγκεκλεισμένοι δὲ βόες ἀέρα ἐν χειμῶσι προσημαίνουσι, τοῖς δεξιόσι πλευροῖσιν ἐπικλιθέντες. Πᾶν δὲ ὄρνεον, οἷον αἱ γέρανοι, ἀπὸ τοῦ πελάγους ἐς μεσόγειον φεῦγον, τὴν ἀπειλὴν χειμῶνος καταγγέλλει.

⁶ Ἴπποι δὲ νομάδες πώλων γεννηθέντων τὸ ἐπιμετώπιον ἀπεθέρισαν δέρμα, ἵνα τὸ φιλόστοργον τῆς φύσεως ξυναπόληται πρὶν ἄλλος ἀφέληται φθάσας. Μύες δὲ κατοικίδιοι ἐφαλλόμενοι ἔφοδον σημαίνουσι.

⁷ Καὶ ταῦτα μὲν ἐξ ἐπινοίας οἶσθα, ἐκείνην δὲ τις εὖροι τὴν πρὸς ἄλληλα ἀντιπαθειήν. Λέβητα σβέννυσσι φρύνη.

- ⁹ Ὁ δὲ λίθος ὁ ἐπὶ κεραυνοῖσι γενόμενος σβέννυσι τὸ πῦρ, ἐγκρυβεῖς τῇ γωνίᾳ. Σκορπίῳ ῥάφανος ἐπὶ ῥίφεϊσα ἀπέκτεινεν αὐτόν.
- ¹⁰ Καὶ ταῦτα ἀναιτιολόγητα ἡ φύσις ἐσκόπησε. Θάλασσα μὲν οὖν ἀπογαληνιοῦται τοῖς ἀλκυόνος ὥοις ἐπωαζούσης ἐπὶ ἡμέρας ζ'.
- ¹² Καὶ τέτρωρον ἄρμα ἐπέχει λύκου ἀστράγαλος πρὸ ποδῶν κείμενος. Λέων δὲ πρίνου πετάλων ἀψάμενος ἀκίνητε καὶ λύκος ἀκίνητος μένει, σκίλλης αὐτῷ προσενεχθείσης.
- ¹⁴ Πελαργοὶ πέταλα πλατάνου ταῖς ἰδίαις νοσσιᾶς ἐπιτιθέασι, δεδοικότες τὴν τῶν νυκτερίδων πρόσψαυσιν καὶ αἱ νυκτερίδες ναρκῶσιν ἀψάμεναι πλατάνου. Πολύποσιν ἐπιτεθὲν πῆγανον ἀκινήτους ποιεῖ.
- ¹⁶ Ὅφεις, καλάμῳ πληγεῖς ἄπαξ, ναρκαῖ, κινεῖται δὲ, πολλάκις τυπτόμενος. Μυρσίνοι δὲ ναρθήκων πρὸς δύσιν βληθέντων θάλλουσιν.
- ¹⁸ Οὖρον λύκου ἐπουρήσασα γυνὴ ἄτοκος γίνεται. Ὑπὸ ἀνθρώπου λεπροῦ σῖτος πατούμενος καρπὸν οὐκ ἀναφύει.
- ²⁰ Συκὴ εὐκαρπος μένει πεντεκαιδεκάτης οὔσης τῆς θεοῦ ὀλύνθων αὐτῇ περιαφθέντων ἢ καὶ φυκίων αὐτῇ περιαφθέντων θαλασσίων ἢ μίλτου τὰ στελέχη περιχριομένης. Θαλλοὶ ἐν αἰγιαλῷ κείμενοι ἐλαίας, πολύποδας ἐκ τῆς θαλάσσης ἐπισπῶνται.
- ²¹ Ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ τῶν αὐτῶν μένωνμεν ὑποδειγμάτων, μέγιστε αὐτοκράτορ, τὸν τῆς ἀντιπαθείας ἐρευνήσωμεν λόγον. Κρανείας ἀκρεμῶν πάρδαλιν ἐς φυγὴν τρέπει.
- ²³ Σκόροδον μετὰ πιμελῆς λέοντος εἰ χρίσαιτό τις τὸ ἑαυτοῦ σῶμα, οὐδὲν αὐτῷ προσελεύσεται θηρίον. Στρύχον βοτάνην ὕαινα οὐχ ὑπερβαίνει οὐδὲ λύκου δέρμα πρόβατον.
- ²⁵ Λυκοβρώτου προβάτου ἔριον ὕφανθὲν χιτῶνιον, τὸν φορέοντα πολλὴν κνησμονὴν ἔχειν ποιεῖ. Δόρκου καρδία πυρὶ φλεγόμενη στήμονας ῥήσσειν τοὺς ὄντας ἐν τῷ δώματι ποιεῖ.
- ²⁷ Δρυὺς θαλασσία ἀντιπάσχει πάσης μανίας ἀγωγὴν. Τὸ αὐτὸ ποιεῖ καὶ ἀστήρ θαλάσσιος ὑπὸ τὴν στέγην τοῦ οἴκου κρεμάμενος.
- ²⁹ Κάμπαι δὲ ἐν κήπῳ τελευτῶσιν, ἂν ἐξ ἑτέρου κήπου κάμπας εἰς ὕδωρ ἐψήσας ῥάνης τὸν κήπον. Ταῦρος ἀλίσκεται σκοτώματι ῥοδίνῳ τοὺς μυκτῆρας ἐπιχρισθεῖς.
- ³¹ Ἄγριος δὲ ταῦρος ἐν ἐρινῷ σχοινίῳ δεθεῖς ἡμερος γίνεται, ἔπεται δὲ χειροπληθεῖ σχοινίῳ τὸν πόδα δεθεῖς, θνήσκει δὲ παρ' αὐτὰ ὕδραργύρου εἰς τὸ οὗς αὐτοῦ ἐμφυσηθέντος. Κισσοῦ θυμιωμένου νυκτερίδες ἀποθνήσκουσιν.
- ³³ Ὅφεις οὐ προσέρχονται ῥαντισθέντος δρακοντίου χυλοῦ. Γαγάτης λίθος θυμιώμενος πᾶν ἔρπετόν φυγαδεύει.
- ³⁵ Ἰβέως πτερὰ πᾶν ἔρπετόν φυγαδεύει. Μύρμηκες δὲ ἐκ τοῦ φωλεοῦ οὐκ ἐξέρχονται, νυκτερίδος ἐπὶ τοῦ φωλεοῦ αὐτῶν κειμένης.
- ³⁷ Μύες φυγαδεύονται, χαλκάνθου συνεχῶς θυμιωμένου. Κόρεις θνήσκουσι, βδελλῶν θυμιωμένων.
- ³⁹ Φθειρες προβάτων θνήσκουσιν, εἰ χάλκανθον μεθ' ὕδατος λειήνας ῥάνης τὴν γῆν, ἔνθα κοιμῶνται. Γυνὴ ἔγκυος ὄφιν οἰονδηποτοῦν ὑπερβᾶσα ἐκτιτρώσκει· ὠδινούσῃ δὲ ὠκυτόκιον γυναικί.
- ⁴⁰ Ἑλμινθας ἀνθρώπου εἰ κατακαύσει καὶ λειοτριβήσει καὶ στιμμίσει αὐτῆς τὰ βλέφαρα καὶ τὰς ὀφρυῖς καὶ παραθεῖσα ἔσοπτρον ἐμβλέψει εἰς αὐτό, παραχρῆμα ἀκινδύνως ἐκτιτρώσκει. Ὡτι λόγῳ δὲ ταῦτα πέφυκεν ἀντιπαθέσιν, πρὸς ἀκρίβειαν οὐκ ἂν τις ἐκφράσειε, καὶ παραδοξότερον

δέ τι μαρτυρήσομεν ἐκ τῆς προνοίας τῆς οὔσης ἐν τοῖς ἀλόγοις ζώοις. Γλαῦξ οὐκ ἂν νοσοποιήσειε ἑτέρας προλαβούσης τὸ δῶμα. ^[5]

- ⁴² Εὐγενὴς ἵππος σκύβαλον ἑτέρου ἵππου οὐκ ἂν προσενέγκοιτο. Γῦπες ὄρεσιν οὐκ ἐπινοσοποιήσονται, ὀρθίοις κλαδίοισι * βλέποντες.
- ⁴⁴ Οὐ ταῦρος ἀκωλυτὶ διοδεύεται ἑτέροις καὶ ἀλλοφύλοις τόποις. Οὐ δάμαλις παύσεται οἰμώζουσα τὸν ἴδιον μόσχον βωμοῖς καλλιερηθέντα.
- ⁴⁶ Γέρανοι σιγῇ πετόμενοι σημαίνουσιν εὐδίαν. Ἡμίονος ναρκᾶ τρυγόνος θαλασσίας κέντρον ὑπερβάσα.
- ⁴⁸ Πρόβατα γῆν ὀρύσσοντα χειμῶνα σημαίνει, τρόπον τινὰ πόαν σκάπτοντα, ἐς διαπόνησιν ὄμβρων. Βόες γῆν ὀσφραινόμενοι τὸν αὐτὸν ὄμβρον ἐπισπῶνται.
- ⁵⁰ Σμύραινα ναρκᾶ νάρθηκι πληγεῖσα. Αὐχμὸν δὲ σημαίνουσι κόρακες ἢ κολοιοὶ ἢ κορώναι ἡσυχῇ φθεγγόμεναι.